

نسخه چاپی/خبرآنلاین

تاریخ: شنبه 22 خرداد 1395 - 16:58:02 کد مطلب: 545191

سرورس خبری: بین الملل < دیپلماسی

تهدیدهای هفتگانه علیه امنیت ملی ما

دکترسیدحسین موسویان

از اظهارات برخی از صاحب‌نظران سیاسی داخلی و خارجی این‌گونه استنباط می‌شود که معتقدند تحولات سال‌های اخیر در خاورمیانه و جهان، ایران را در موقعیت تفوق استراتژیک قرار داده است؛ به گونه‌ای که در تاریخ سیاسی 200 ساله‌ی اخیر هیچ‌گاه ایران از چنین جایگاه و قدرت منطقه‌ای و جهانی برخوردار نبوده است...

از اظهارات برخی از صاحب‌نظران سیاسی داخلی و خارجی این‌گونه استنباط می‌شود که معتقدند تحولات سال‌های اخیر در خاورمیانه و جهان، ایران را در موقعیت تفوق استراتژیک قرار داده است؛ به گونه‌ای که در تاریخ سیاسی 200 ساله‌ی اخیر هیچ‌گاه ایران از چنین جایگاه و قدرت منطقه‌ای و جهانی برخوردار نبوده است. فروپاشی امپراتوری شرق یعنی شوروی، شکست استراتژی یکجانبه‌گرایی دیگر امپراتور جهان یعنی آمریکا، سقوط طالبان در افغانستان، سقوط صدام در عراق، شکست آمریکا در جنگ‌های افغانستان و عراق، بیداری عربی و سقوط متحدین سنتی غرب در منطقه همچون مبارک در مصر و بن علی در تونس، توسعه‌ی نفوذ و قدرت منطقه‌ای ایران در کشورهای عربی همچون سوریه، لبنان، عراق و یمن، گرایش قدرتهای جهانی برای تعامل با ایران بعد از برجام، ثبات و امنیت و اقتدار داخلی ایران از جمله مؤلفه‌های چنین استنباط و تئوری سیاسی است. نگرانی اینجاست که چنین باور سیاسی موجب ایجاد یک «خودبزرگبینی سیاسی» غیرواقع‌بینانه‌ای شود که تهدیدات بی‌سابقه‌ی جاری علیه امنیت ملی و جایگاه سیاسی ایران یا نادیده یا دست‌کم گرفته شود. واقعیت این است که تحولات تاریخ اخیر خاورمیانه، ایران را هم با فرصت‌ها و هم با تهدیدهای بی‌سابقه یا کم‌سابقه‌ای مواجه کرده که ناتوانی در بهره‌برداری از فرصت‌ها موجب تفوق تهدیدها خواهد شد. در این نوشتار صرفاً به برخی از تحولات اشاره می‌شود که باید ما را بیش از همیشه هوشیار کند:

- 1- تحولات اخیر، خاورمیانه را دچار یک هرج و مرج بیسابقه سیاسی - امنیتی-اقتصادی و فرهنگی کرده است بنحویکه هیچ قدرت جهانی و یا منطقه‌ای هم توان مدیریت هیچیک از آنها را ندارد. کشورهای همسایه ایران عموماً دچار بحران شده اند. برخی همچون عراق و افغانستان در منجلابی بزرگ گرفتار شده اند که برون رفتی در آینده نزدیک مشاهده نمی‌شود. پاکستان دچار بدترین بی‌ثباتی داخلی شده است. کشورهای عرب همسایه ایران به رهبری عربستان وارد فاز جنگ سرد با ایران شده اند. مرتب صداهای انفجارهای تروریستی در ترکیه بگوش میرسد. استمرار چنین روندی به این معنی است بحران بی‌ثباتی و هرج و مرج، مرزهای ایران را فرا خواهد گرفت
- 2- ظهور و گسترش جریانهای تروریستی تکفیری همچون داعش، القاعده، جبهه النصره، احرار الشام و بوکوحرام آتش فتنه‌ای در خاورمیانه را روشن نموده که عوارض خانمانسوزی همچون بی‌ثباتی، جنگ، ترور، خونریزی، تقابل شیعه و سنی و تقابل ایرانی و عرب را مشاهده می‌کنیم. این هم روندی است که با سیاستهای جاری قدرتهای جهانی و منطقه‌ای مهار شدنی نیست. ایران هم از تبعات منفی گسترش این فتنه هم درامان نخواهد بود.
- 3- تل آویو و ریاض یک اتحاد نامیمون با برنامه‌های عملیاتی بیسابقه‌ای علیه ایران تشکیل داده اند. سیستمهای اطلاعاتی دوکشوروارد فاز فعالیت‌های هماهنگ و مشترک شده اند. تجهیز و تقویت گروههای تروریستی شامل گروههای ایرانی همچون منافقین و گروههای تکفیری برای عملیات در داخل و خارج.

4- مصر در امر رهبری جهان عرب به حاشیه رانده شده و عربستان زمام آنرا بدست گرفته است. ریاض استراتژی بسیج جهان عرب و جهان اسلام علیه ایران، احیاء پروژه ایران - شیعه ستیزی و شکست برنامه های ایران در عادی سازی روابط خارجی خود، را در اولویت قرار داده است.

5- در دوران ریاست جمهوری باراک حسین اوباما شکافی در روابط آمریکا با تل آویو و ریاض بوجود آمد که اصل چنین شکافی به نفع ایران بود. تل آویو و ریاض از تمام قدرت و نفوذ خود استفاده کردند تا آمریکا را به بهانه موضوع هسته ای وارد جنگ با ایران کنند که شکست خوردند. در فاز دوم همه توان خود را بکار گرفتند که از توافق هسته ای جلوگیری کنند تا ایران گروگان شورای امنیت سازمان ملل باقی بماند و نظام قدرتمندترین تحریمهای جهانی علیه ایران باقی بماند که باز هم شکست خوردند. تل آویو و ریاض از باراک حسین اوباما ناامید شدند و او را سرزنش و تحقیر کردند. تهران هم به برنامه "تعامل با ایران" او اعتماد نکرد و او را محکوم کرد. در چنین وضعیتی، طبیعی است که اوباما در ماههای آخر ریاست جمهوری تحرک ویژه ای نداشته باشد. اما در این وضعیت تل آویو از سرخوردگی عربستان و کشورهای عرب متحد آمریکا استفاده کرده و آنها را در آغوش گرفته است. امروز تل آویو بسیار قدرتمند تر و با نفوذتر از واشینگتن، ریاض را مدیریت میکند. تز اوباما این است که ایران و عربستان منطقه را مشارکت کنند و تر تل آویو هم حذف منطقه ای ایران است.

تل آویو برای پیشبرد استراتژی خود سیاست مهار دوگانه "فشل نمودن اوباما در خانه" و فشل نمودن ایران در منطقه" رابه اجراء گذاشته و این بار میلیاردها دلار سرمایه و امکانات کشورهای عربی همسایه ایران را برای اجرای این سیاست به استخدام در آورده است. تل آویو از تقابل ایران و عربستان از یکطرف و تقابل ایران و آمریکا از طرف دیگر، با دم خود گردو می‌شکند، بدنبال تقویت این روند است و مطمئن است که در آینده ای نزدیک، آمریکا رییس جمهوری با نام "حسین" به خود نخواهد دید.

6- تل آویو توانسته با بهربرداری از تحولات جاری خاورمیانه، از یک طرف قضیه فلسطین را به گورستان سیاست فرستاد و از طرف دیگر زمینه برقراری روابط سیاسی اسرائیل با جهان عرب را با کمترین هزینه فراهم کرده بگونه ای که با استمرار چنین روندی، زمینه برسمیت شناختن اسراییل فراهم شود انهم بدون حل مسئله فلسطین.

7- ریاض و تل آویو با مشارکت فعال نئومحافظه کاران آمریکا، پروژه " فلج نمودن" اجرای برجام را در دستور کار دارند. ریاض و تل آویو از دولت باراک حسین اوباما متنفرند و میدانند که او بدنبال اجرای برجام است. فعل و انفعالات عجیبی در پرده پنهان سیاست داخلی آمریکا براه انداخته اند. طراحی آنها این است که اجرای برجام را تا انتخابات بعدی رییس جمهوری آمریکا بهر شکل و بهانه ای به تاخیر بیاورند، همزمان طرحهای تخریبی موازی مثل بلوکه کردن دومیلیارد دلار ایران و تحریمها کنگره به بهانه تروریسم و حقوق بشر به اجرا در آورند، تهران و واشینگتن را سرگرم "سرزنش متقابل" کنند تا اینکه کار را به جایی برسانند که ایران از اجرای برجام منصرف شود. قصد دارند تا با چنین تحولی زمینه های لازم برای شروع "دوره تقابلی جدید آمریکا و ایران" بدست رییس جمهور بعدی آمریکا را فراهم کنند.

قصد برشمردن تهدیدات بیشتر را ندارم. وظیفه دانستم که با برشمردن هفت مورد توجه جناحهای سیاسی کشور را به مسایل حیاتی منطقه ای و بین المللی ایران جلب کنم. متأسفانه اصحاب سیاسی ایران در یکسال گذشته هم و غم شان را مصروف مسایلی همچون انتخابات مجلس و خبرگان و ریاست مجلس در کرده اند. از مشاهده اوضاع داخلی هم اینگونه استنباط میشود که در یکسال آینده هم این تقابل فرسایشی داخلی برای پیروزی انتخابات ریاست جمهوری بعدی ادامه خواهد یافت. امیدوارم که استراتژیست های تصمیم ساز و تصمیم گیر ایران تدابیر لازم برای دفع تهدیدات بزرگ و تاریخی فعلی علیه امنیت و منافع ملی ایران را اتخاذ نمایند.

حسین موسویان معاون پیشین سیاست خارجی دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی و محقق و استاد فعلی دانشگاه پرینستون آمریکا

منبع: همشهری دیپلماتیک

4949